ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(นายปรีติ เจริญศิลป์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยกเว้นไม่ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้กับการดำเนินการบางกรณีของหน่วยงานของรัฐ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ (๒))

(๒) เพิ่มบทนิยามคำว่า "หน่วยงานของรัฐ" (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔)

เหตุผล

โดยที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม จากการบังคับใช้ในปัจจุบันพบปัญหาหลายประการ กล่าวคือ การยกเว้นการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้สำหรับการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐยังไม่ครอบคลุมกรณีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ยังไม่มีบทนิยามที่ชัดเจนของคำว่า "หน่วยงานของรัฐ" อันอาจก่อให้เกิดความไม่แน่นอนทางกฎหมายในการตีความ และหลักเกณฑ์การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลยังไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติสากล General Data Protection Regulation (GDPR) ที่ใช้ระบบฐานการประมวลผลหลายรูปแบบ (multiple lawful bases) ทำให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเอกชนเกิดความไม่ยืดหยุ่นและไม่เอื้อต่อการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น เพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงเพื่อสร้างกลไกที่เอื้อต่อการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐโดยไม่กระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อคุ้มครองการดำเนินการของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และรวมถึงกรณีของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึงความมั่นคงทางการคลังของรัฐ หรือการรักษาความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกัน

และปราบปรามการฟอกเงิน การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ นิติวิทยาศาสตร์ หรือการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” และ “สำนักงาน” ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

““หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน รัฐสภา ศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และหน่วยงานอิสระของรัฐ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔ การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลให้ถือว่าชอบด้วยกฎหมายก็ต่อเมื่อเป็นการดำเนินการภายใต้ขอบเขตอย่างน้อยหนึ่งกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย รวมถึงกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้ต้องเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ

(๒) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๓) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล

(๔) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น

(๕) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(๖) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมส่วนบุคคล

(๗) ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล”

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม จากการบังคับใช้ในปัจจุบันพบปัญหาหลายประการ กล่าวคือ การยกเว้นการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้สำหรับการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐยังไม่ครอบคลุมกรณีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ยังไม่มีบทนิยามที่ชัดเจนของคำว่า "หน่วยงานของรัฐ" อันอาจก่อให้เกิดความไม่แน่นอนทางกฎหมายในการตีความ และหลักเกณฑ์การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลยังไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติสากล General Data Protection Regulation (GDPR) ที่ใช้ระบบฐานการประมวลผลหลายรูปแบบ (multiple lawful bases) ทำให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเอกชนเกิดความไม่ยืดหยุ่นและไม่เอื้อต่อการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น เพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงเพื่อสร้างกลไกที่เอื้อต่อการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐโดยไม่กระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยกเว้นไม่ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้กับการดำเนินการบางกรณีของหน่วยงานของรัฐ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ (๒))

(๒) เพิ่มบทนิยามคำว่า "หน่วยงานของรัฐ" (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖)

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔)
